Дня 8.V-16.V-1925. Przesyłka pocztowa opłacona ryczałtem. ВАРШАВА Рік I.

СТРАЖНИЦЯ УКРАЇНСЬКА

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР Др. ТАДЕЙ КОНЧИНЬСКІ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ Warszawa, Nowy Świat № 41 m. 27

Місячна передплата 60 сот. — Конто почтове № 1877. — Телефон 296-40.

ПРОМОВА ПРЕМ. ГРАБСЬКОГО В СОЙМІ

Дня 29-го квітня Премієр В. Грабський виголосив в Соймі довшу промову, в якій порушив багато справ, які тісно звязанні зі скарбом держави, а рівнож виявив духову сторону народніх питань, відношення уряду до ріжних угруповань політичних т. б. інш. справ.

Сойм вислухав з великою увагою промови В. Грабського.

ТРИ СПРАВИ

В першій справі Премієр зрівноважував спір над питанням, чим коштом переведено реформу скарбу, та порівнюючи, довів, що в Польщі податок значно нищий ніж в Чехах.

ЧИ БУЛО СЕЛО ОБТЯЖЕНЕ

Друга справа та, що село не залягає з податком, кромі більших маєтків, але зато збідніло. Дальше Премієр заперечує строге збирання податків і признає, що в осени з причин неурожаю трудно було робити податковий натиск і тим нищити варстати продукцій.

Лишились залеглости податкові більших маєтків.

Тепер уряд не ухилиться навіть від того, щоби пустити на ліцитацію маєткі великих властників, які не заплатили податку, та внесе до Сойму закон про знесення охорони маєтків, без чого не можна продавати ординаційних маєтків, забезпечених законом.

ВСІ КЛЯСИ НАРОДУ ПОНЕСЛИ ЖЕРТВИ

Третя справа є та, що робітник переніс тягар з причин загального застою в державній господарці. Дальше Премієр зясовує сумну квестію безробіття і доводить, що боляче питання безробіття є без сумніву тісно звязане з застоєм промисловим.

Переходовий час творить застій промисловий, виразним є, що в попередніх роках не відповідно обдумано умовини праці.

Висновок той, що ніхто не повинен вважати себе за окрему жертву часу застою і не моглоби статися в Польщі те, що сталося, наколиб одна тільки кляса народу понесла жертву.

ВІДБУДОВА СХІДНИХ ОКРАІН

Говорено про село на кресах. Є правдою, що креси східні отримали малу поміч на засів, але певні дані показали, що неурожайність там була меньша а ніж в інших місцевостях. Як не є, а таки була певна поміч Уряду Польського. За часів російских, то московський уряд помагав тільки місцевостям над Волгою. На відбудову села в Польші замало видано для того, що все призначене тратило свою вартість з причин падання курсу марки. Те саме відноситься і до сіл польських, напр. гляньте на села під Сохачевом. В цім році можемо видати більшу суму і тим вчинити найважніийший обовязок наш для знищених кресів.

З одного діла на кресах може бути Держава задоволена: міліон людей, вигнаних військом російськім, повернуло до краю. Залишили они край з добробутом, інвентарем, а повернули в біді.

ОСТЕРІГАЮЧІ ЗНАКИ

Весь нарід наш бачить перед собою знаки остерігаючі. Недавно виявилося це на політичнім тлі міжнароднім. Німці порушують справу наших границь, хотяй і підписали умову.

Щож они задумують?

Чи був на світі приклад, аби границі держави, були змінені не інакше як збройно?

Чи є хто будь, аби припустив, що Держава добровільно згодиться на зміну своїх границь? Ні.

Вірити в то не мають права ані ті, котрі говорять про те, ані ті котрі слухають о тій зміні.

Керманич уряду В. Грабський закінчив промову словами:

Прямувать мусимо до того, щоб наше становище було сильне і щоби кождий був змушений з нами рахуватись. Міцними станемо лише через шлях творчої праці, жертв і взаємного порозуміння, щоб росла сильна внутрішня міць нашої держави.

6

ВЕЛИКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДЕНЬ!

Українські люде обходили річницю Конституції 3-го Мая

Українська Народня Партія, яка йде з духом часу і **стремить до мирної співраці та порозуміння з народом польським** здобулася цього року на велику річ, незнану до тепер в історії обох народів. Український і польський нарід жили на протязі кількох віків в незгоді, яку сіяли чужі ворожі нам люде, щоби тим способом ослаблювати народню силу. Чужі впливи починать тепер занікати, а на їх місце висувається здорова думка, бажання братнього співжиття і реальної творчої праці. Історія обох народів не записала до тепер факту, якого свідками були ми дня 3 Мая в столиці Покуття Коломиї. Там на далекій окраїні, українські люде, обеднані в Українській Народній Партії виступили під своїми народними, синьо-жовтими прапорами і стали поруч польських людей до спільного обходу річниці Конституції 3 Мая.

Вже від раннього ранку почали надходити маси селян з прапорами і музикою. На площи Сокола під синьо-жовтими прапорами зібралися українські люде і стануди поруч війська і народу польського до спільної полевої служби Божої. По святочній відправі і проповіди рушив величезний похід з музиками улицями міста. По дефіляді перед старостовом похід розійшовся. Українські люде в числі понад 800 вернули на площу Сокола, де бавилися і танцювали аж до пізного вечера. В переповненій салі Сокола відбулося представлення для українських людей.

Управа Української Народньої Партіа уладила в павільоні: Ярмарку і Покутської Вистави приняття і обід для 200 осіб, головно орґанізаторів і запрошених гостей. При звуках гуцульської музики трембіт і цимбалів продовжувалась забава до пізної ночи. Не було видно найменьшої ріжниці між чоловіком польським і українським.

Стоїмо тепер на переломі нового часу, нової доби братання і народньої єдности. Дай Боже, щоб забулася срамотня давная година і щоб ожила добра слава, слава України, як цього бажав народній поет Т. Шевченко.

Гінденбурґ вибраний президентом Німеччини

В неділю 26 квітня відбулись вибори президента німецької республіки. Було виставлено трох кандидатів: Гінденбурґ від правиці, Маркс від республиканців і Тальман від комуністів.

Всі партії розвинули надзвичайно живу агітацію. Вулицями міст проходили безперервно величезні демонстрації. В Берліні приходило до частих сутичок між демонстрантами, при чому поранено кілька сот осіб.

Так само на провінції виборча боротьба була дуже завзята.

Участь виборців у виборах дуже високий доходить до 80% всіх управнених до голосовання.

О год. 1-ій ноччю з 26-го на 27-го квітня проголошено урядовий вислід виборів.

Гінденбург одержав **14.639.927** голосів, **Маркс** 13.740.489 голосів, **Тальман** 1.789.420 голосів. Таким чином президентом Німеччини вибраний **Гінденбурґ.**

Наколи Маркс міг видаватися в очах Европи за умірнованного і поклонника супокою—то Гінденбурґ помимо своїх присяг, що любить мир і ніколи не вийме шаблі з похви, змобілізує всі сили мілітарні Німеччини.

Тепер ніхто в цілім світі не повірить німцям, щоб вони були здатні посьвятитися спеціяльно творчій праці і супокою.

ЗАМАХ КОМУНІСТИЧНИЙ В БОЛГАРІЇ

Після атентату в Єстонії, большевики приготовували старанно замах в Болгарії. Рішено забити короля, замордувати міністрів та ґенералів в катедрі і використати надзвичайне заворушення, заволодіти столицею і поставити уряд комуністичний. Бомба кинена під самохід короля розірвалась, але король лишивсь в живих, а навіть причинився до погоні за бандою большевицькою з якої кількох зловлено.

В два дні після цього випадку, большевики підложили страшну бомбу під катедрою, яку й зірвали підчас відправи. Більш сто жертв стратило життя: ґенерали, урядники і діти.

Огидний чин вздрігнув цілим краем. Партії найрадикальнійші селянські, що симпатизували з комуністами, відреклися від злочинців, станувши в ряді оборонців батьківщини.

Нище подаемо дальші відомости з Болгарії:

Криваві події в Болгарії. На одному передмістю Софії облягано окопаних комуністів. По 24-годинній стрілянині артилерія здобула окопи. Зловлено одного комуніста, згинуло 8 жовнірів а 10 віднесло рани.

Обвинуваченого за участь у заговорі на собор, провідника Гранчарова, віднайдено на одній з передміських ферм. Окружений поліцією, не піддався і вбито його. Супроти неможливости звербування 10.000 людей до народньої міліції, уряд оголосив побір одного річника рекрутів.

Короткі відомости з цілого тижня

В Банку Польськім зростае запас золота. В часі послідної декади місяця цвітня запас золота збільшився на 526 тисяч золотих, натомість запас валют і девіз зменьшився о 19 міл. зол. Вартісні папері зросли на 5,2 міл. зол.

Дня 28 цвітня відкрито в Коломиї Ярмарок і Покутську виставу. На торжестві був пан віцевоевода станіславівський, панове старости з цілого Покуття та представники промислово-торговельних установ.

Український гуцульський промисл репрезентувала спілка Гупулське Мистецтво. В гарнім павільоні представив п. Сікерський, староста з Косова пану віцевоеводі подставників гуцульщини в особах п. Шекерика і директора Куриленка. Пан директор уділював цікавих річевих пояснень про гуцульске народне мистецтво. Рівнож і Українська Народня Партія вислала на привитання гостей своїх представників.

Акція комуністична. Румунські комуністи заатакували в місті Рущук стацию жандармерії. Вивязалась оружня боротьба. Є кільканайцять забитих. До міста пробували вдертися групи селян, з якими рівнож прийшло до боротьби. Згинуло 14 селян, богато ранених.

За самогон. З січеславської вязниці випущено 800 людей, які відсиділи кару за недозволене гонення самогону.

Неспокої в Болгарії. В Певні незнані люде підпалили будинок гром. уряду, театр і міську бібліотеку. Театр згорів. Шкода: богато міліонів. Йдуть арештування. Замах той був ділом аграрно-комуністичного заговору.

Американський винахід. Оден американський інжинір винайшов автомат (машинку), який заступае в певних чинностях людину.

Повстанці. В уманському повіті розвинула повстанчу діяльність нова група. Большевики розпочали акцію для зліквідування групи.

Голод на вел. Україні. Урядовий орган большевицької партії на Україні „Комуніст" з 12 квітня ц. р. друкуе заяву голови ради комісарів, Чубаря. Чубар заявляе, що на Україні е до 5 міл. душ, що потерпіли від неврожаю. З того коло 2 міліонів селяньства вже голодуе від грудня минулого року. Дальше заявляе Чубар, що після статистики 1 міліон дітей до 12 літ голодуе.

Жидівський університет відкрито в Єрусалимі, з великою парадою. На торжество відкриття прибуло дуже богато визначних людей, як політиків, представників держав, учених та відпоручників культурних і наукових установ з Европи і Америки. Число учасників свята образовують на 50.000 людей. З них тільки 4,000 могло поміститись в городі де пєбудовано будинок університету.

Spółka Wydawnicza Powszechna, Szpitalna 1.